

Sygn. akt II Cz 244/15

POSTANOWIENIE

Dnia 9 kwietnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny - Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Janusz Kasnowski (spr.)

Sędziowie: SO Maria Leszczyńska

SO Irena Dobosiewicz

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2015. w Bydgoszczy na posiedzeniu niejawnym sprawy z powództwa

J. M.

przeciwko

A. M.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

na skutek zażalenia pozwanej A. M. na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 27 listopada 2014r. w sprawie I C 3711/14 - w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia

postanawia:

1 / zmienić zaskarżone postanowienie i wniosek oddalić;

2/ zasądzić od powoda na rzecz pozwanej kwotę 700 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt II Cz 244/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 listopada 2014r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy zabezpieczył roszczenie powoda J. M. przeciwko A. M. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli w przedmiocie przeniesienia udziału we współwłasności nieruchomości, poprzez ustanowienie do czasu prawomocnego zakończenia postępowania zakazu zbywania i obciążania udziału w wysokości 1/2 we współwłasności nieruchomości położonej w B., o powierzchni 0,0398 ha, dla której prowadzona jest przez ten Sąd księga wieczysta KW o nr (...) oraz poprzez wpisanie w księdze wieczystej prowadzonej dla w/w nieruchomości ostrzeżenia o zakazie zbywania i obciążania tego udziału.

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Rejonowy wskazał, że powód domaga się od pozwanej przeniesienia na jego rzecz udziału we współwłasności wyżej opisanej nieruchomości, z uwagi na odwołanie darowizny z powodu rażącej niewdzięczności obdarowanej (pозwanej) wynikającej ze zdrady małżeńskiej. Aktualnie powód nie ma kontaktu z pozwaną, co – jak twierdził - rodzi jego niepewność, co do losu udziału w nieruchomości wspólnej objętej przedmiotem postępowania.

Sąd Rejonowy uznał, że powód uprawdopodobnił roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia (jak wymaga art. 730¹ k.p.c.). W szczególności złożoną do akt dokumentacją uprawdopodobnił, że pozwana

dopuszcza się zdrady małżeńskiej, co stanowiło podstawę odwołania darowizny i uprawdopodobnienia jego roszczenia. Uprawdopodobnił także interes prawny w żądaniu udzielenia zabezpieczenia dochodzonego roszczenia, bowiem ocena całokształtu okoliczności sprawy pozwala na stwierdzenie, że istnieje obawa, iż brak zabezpieczenia uniemożliwi bądź poważnie utrudni w przyszłości zaspokojenie powoda, gdyż pozwana uprawniona jest do samodzielnego dysponowania, bez zgody powoda, swoim udziałem w nieruchomości. Przyjęty też w sprawie sposób zabezpieczenia nie obciąża pozwanej – zdaniem Sądu - ponad miarę.

W zażaleniu na postanowienie pozwana A. M. domagała się jego zmiany poprzez oddalenie wniosku powoda o zabezpieczenie i zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Pozwana zarzuciła Sądowi Rejonowemu:

- naruszenie art. 743 k.p.c., bowiem wartość przedmiotu sporu uzasadnia rozpoznanie sprawy, a tym samym i wniosku o udzielenie zabezpieczenia roszczenia przez Sąd Okręgowy;

- naruszenie art. 730¹ kpc poprzez przyjęcie, że powód uprawdopodobnił swoje roszczenie i interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

W uzasadnieniu zarzutów w istocie wywodził, że na nieruchomości objętej współwłasnością stron postępowania został pobudowany dom mieszkalny, przez co jej wartość aktualnie wynosi 400 000 zł, a udziały stron co najmniej po 200 000 zł, co uzasadniałoby właściwość Sądu Okręgowego do rozpoznania sprawy, a tym samym wniosek o zabezpieczenie roszczenia został rozpoznany przez Sąd niewłaściwy. Nadto skarżąca podniosła, że nieruchomość jest obciążona hipoteką na rzecz banku, który udzielił stronom kredytu na budowę domu w wysokości ponad 360 000 zł, co już stanowi samoistne zabezpieczenie roszczenia powoda. Pozwana zaprzeczyła, jakoby przyczyną rozstania stron była jej zdrada, a poza tym nie każde zachowanie obdarowanego sprzeczne z wolą darczyńcy, przesądza o rażącej niewdzięczności obdarowanego (w ujęciu art.898 § 1 kc).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanej jest uzasadnione, przez co zachodziła konieczność dokonania zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez oddalenie wniosku powoda o zabezpieczenie powództwa.

W świetle materiału zgromadzonego na tym etapie postępowania roszczenie powoda nie zostało uprawdopodobnione na tyle (w ujęciu art.730¹ § 1 kpc), by uzasadniało udzielenia zabezpieczenia. W jego uzasadnieniu powód wywodził, że dokonał odwołania darowizny udziału we współwłasności nieruchomości opisanej w pozwie uczynionej na rzecz pozwanej z powodu jej rażącej niewdzięczności, czego przejawem była rzekoma zdrada małżeńska. Co prawda kodeks cywilny w żaden sposób nie definiuje pojęcia rażącej niewdzięczności pozostawiając sądowi ocenę zachowania obdarowanego, to jednak trzeba mieć na uwadze, że przesłanka niewdzięczności ma kwalifikowany charakter. Dotyczy zachowań, które oceniając rozsądnie, przy uwzględnieniu miernika obiektywnego i subiektywnego, muszą być uznane za niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę, a nadto ocena ta musi uwzględniać zróżnicowane sytuacje życiowe i odnosić się do konkretnych okoliczności sprawy. Rażącej niewdzięczności obdarowanej (pозwanej) powód upatruje w zdradzie małżeńskiej, czemu ona zaprzecza (por. odpowiedź na pozew – k.54 i n.). Z okoliczności dotychczas przedstawionych w sprawie wynika, że strony pozostają w niezgodzie i toczą proces rozwodowy, w którym każdy z nich podnosi winię drugiego za rozkład pożycia. Zatem na tym etapie sprawy i przy takich okolicznościach faktycznych, co podkreśla się, brak jest podstaw do przyjęcia, że powód uprawdopodobnił swoje roszczenie, a więc że zachowanie pozwanej (obdarowanej) wobec niego (darczyńcy) było rażąco niewdzięczne i mogło doprowadzić do skutecznego odwołania darowizny udziału we współwłasności nieruchomości opisanej w pozwie.

Zatem już z tej przyczyny wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia roszczenia podlegał oddaleniu, bowiem dla udzielenia zabezpieczenia wymagane jest spełnienie łącznie obu przesłanek przewidzianych w art.730¹ § 1 kpc, a więc uprawdopodobnienie roszczenia, jak i interesu prawnego w żądaniu udzielenia zabezpieczenia. Uznać jednak

należy, że na tym etapie postępowania powód nie uprawdopodobnił istnienia także tej drugiej przesłanki warunkującej udzielenie zabezpieczenia, a więc interesu prawnego (w ujęciu art.730¹§ 2 kpc). Przepis ten przewiduje, że interes prawny w uzyskaniu zabezpieczenia istnieje wówczas, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonania zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Nawet jeśli pozwana jest uprawniona do dysponowania swoim udziałem we współwłasności nieruchomości bez zgody powoda, bo do tego odwołuje się powód, to nie stanowi to jeszcze wystarczającej podstawy do uznania, że istnieje obawa unicestwienia żądania powoda, albowiem pozwana wyzbędzie się własności udziału w nieruchomości. Brak w sprawie okoliczności wskazujących na to, by podjęła jakieś starania w tym kierunku. Poza tym nie bez znaczenia pozostaje okoliczność podniesiona przez pozwaną w odpowiedzi na pozew i w zażaleniu, że wraz z powodem zaciągnęli kredyt na budowę domu mieszkalnego, którego spłata obciążająca obie strony postępowania (małżonków) zabezpieczona została hipoteką obciążającą nieruchomość wspólną na kwotę przekraczającą 360 000 zł. Jak uczy doświadczenie, tak znaczne obciążenie hipoteczne może stanowić istotną przeszkodę w zbyciu nieruchomości, a tym bardziej udziału w niej, gdyby właściciel czy współwłaściciel chciał takie działania podjąć.

Reasumując stwierdzić należy, że na tym etapie sprawy i przy takiej odsłownie okoliczności faktycznych brak było uzasadnionych podstaw do udzielenia powodowi zabezpieczenia roszczenia i to w tak daleko idący sposób, jak zaproponował powód tj. poprzez ustanowienie zakazu zbycia udziału pozwanej we współwłasności nieruchomości (w ujęciu art. art.730¹ § 1 i 2 kpc).

Dla porządku jedynie wskazać należy, że nie znajduje uzasadnienia zarzut pierwszy zażalenia pozwanej. Charakter roszczenia oraz wartość przedmiotu sporu wskazana przez powoda (25 000 zł) uzasadniały właściwość Sądu Rejonowego do rozpoznania sprawy, a w konsekwencji ten Sąd mógł też rozpoznać wniosek o udzielenie zabezpieczenia zawarty w pozwie. W odpowiedzi na pozew został podniesiony zarzut, że do rozpoznania tej sprawy w pierwszej instancji właściwy jest Sąd Okręgowy i dopiero teraz rzeczą Sądu Rejonowego będzie ten problem wyjaśnić i rozstrzygnąć.

Z tych zasadniczych przyczyn Sąd odwoławczy uwzględnił zażalenie pozwanej, a w konsekwencji zmienił zaskarżone postanowienie i wniosek powoda o zabezpieczenie roszczenia oddalił (podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.). Jest oczywiste, że to rozstrzygnięcie nie zamyka powodowi drogi do ponowienia wniosku o zabezpieczenie roszczenia na dalszym etapie sprawy, jeżeli uzna, że zaistniały ku temu uzasadnione podstawy (zgodnie z art.730 § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 700 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, na które złożyła się kwota 100 zł tytułem opłaty sądowej od zażalenia oraz kwota 600 zł stanowiąca wynagrodzenie pełnomocnika ustalona zgodnie § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz kosztów (...) (Dz.U. 2013. 461 j.t.).